

odvolacím súdom sú podľa sťažovateľky nepreskúmateľné, svojvoľné a vybočujúce z rámca právnych predpisov.

5. Ďalej poukázala na podstatu sporu vedeného pred všeobecnými súdmi, ktorá spočívala v ňou tvrdenom vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenej žalovanou bankou. Žalovaná vyhlásila predčasnú splatnosť úveru, pričom sťažovateľka je toho názoru, že nedošlo k naplneniu dôvodu, pre ktorý bol úver poskytnutý právnou predchodkyňou žalovanej vyhlásený za okamžite splatný. Dôvodom na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru ako celku bolo údajné porušenie zákazu vykonávania hotovostných operácií v súvislosti s predajom nehnuteľnosti (apartmánového domu), ktorej výstavba bola predmetným úverom financovaná. Sťažovateľka uviedla, že k hotovostnej operácii nedošlo. Došlo iba k jednostrannému zápočtu vzájomných pohľadávok, ktorým si dodávateľ stavby jednostranne započítal svoje pohľadávky voči sťažovateľke za stavebné práce na nehnuteľnosti oproti pohľadávke sťažovateľky na úhradu kúpnej ceny za určený počet apartmánov.

6. Sťažovateľka poukázala na dôkazy vykonané súdom prvej inštancie, pričom uviedla, že z nich jasne vyplynulo, že sťažovateľka neporušila zmluvu o úvere, a preto nebol daný dôvod na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Povinnosť uhradiť úver zasiahla do majetkovej sféry sťažovateľky zásadným spôsobom a negatívne sa podpísala na jej podnikateľských aktivitách. Okrem toho uviedla, že všeobecné súdy nevykonali ňou navrhované dôkazy (výsluch svedka), pričom jej žalobu zamietli z dôvodu, že nepreukázala vznik zodpovednosti žalovanej za škodu, teda neuniesla dôkazné bremeno.

7. V dovolaní, ktorého prípustnosť odôvodnila existenciou vady konania podľa § 420 písm. f) CSP a nesprávnym právnym posúdením podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, sťažovateľka namietala nevykonanie navrhnutého dôkazu odvolacím súdom, vo vzťahu k samotnému rozhodnutiu odvolacieho súdu namietala jeho nepreskúmateľnosť a nedostatok odôvodnenia. Vo vzťahu k právnemu posúdeniu veci poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 196/2009 z 22. septembra 2009, od ktorého sa odvolací súd mal odkloniť.

8. Vo vzťahu k záverom najvyššieho súdu sťažovateľka tvrdí, že existovali dôvody prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f), ako aj podľa § 421 CSP. Najvyšší súd tým, že neidentifikoval sťažovateľkou tvrdenú arbitrárnosť a nedostatok odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu ako vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, porušil jej právo na spravodlivý súdny proces. Z hľadiska tvrdeného odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu sťažovateľkou uvedené rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 196/2009 z 22. septembra 2009 z procesného hľadiska malo súvis s prejednávanou vecou, pretože rozoberalo zásadu *iura novit curia* (súd pozná právo), z ktorej pre odvolací súd vyplýva povinnosť prejednávajúcu vec správne posúdiť po právnej stránke, t. j. zistený skutkový stav subsumovať pod správnu právnu normu, pričom súd nie je viazaný právnym posúdením veci, ktoré uvádza žalobca. Konajúce súdy si túto povinnosť nespĺnili, sťažovateľka tvrdí, že preukázala, že škoda jej bola spôsobená porušením právnej povinnosti žalovanej. Sťažovateľka v závere uviedla, že *„tak súd prvej inštancie, ako aj odvolací a dovolací súd v konaní aplikovali príslušné zákonné ustanovenia alibisticky a príliš formalisticky“*.

9. Na základe uvedeného sťažovateľka žiada ústavný súd, aby nálezom vyslovil porušenie jej základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami odvolacieho súdu a dovolacieho súdu, ktoré žiada zrušiť a vec vrátiť späť krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka si uplatňuje aj nárok na náhradu trov konania.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

18. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh ústavný súd ustálil, že jej podstatou je tvrdené porušenie základného práva sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými rozhodnutiami odvolacieho súdu a dovolacieho súdu. K porušeniu sťažovateľkou označených práv malo podľa jej mienky dôjsť tým, že všeobecné súdy odmietli vykonať ňou navrhované dôkazy a jej vec nesprávne právne posúdili. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je podľa sťažovateľky nedostatočné. Napadnuté rozhodnutie dovolacieho súdu nesprávne až arbitrárne odmietlo ňou podané dovolanie, pričom sťažovateľka je toho názoru, že tu existovali dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ako aj § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

III.1 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu

19. Sťažovateľkina argumentácia smerujúca proti napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu je založená na nevykonaní ňou navrhnutých dôkazov, nepreskúmateľnosti rozhodnutia a na nesprávnom právnom posúdení veci. Rovnaké námietky vzniesla sťažovateľka aj v podanom dovolaní, ktorého prípustnosť odvodila od existencie vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP a nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. V tejto časti ústavný súd konštatuje, že nemá na opätovné posúdenie jej totožných argumentov právomoc, pretože boli predmetom posúdenia v dovolacom konaní, ktoré sťažovateľka aj iniciovala (§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

20. Vzhľadom na to, že je úlohou nielen ústavného súdu, ale aj všeobecných súdov poskytovať ochranu základným právam, ústavný súd v duchu zásady sebaobmedzenia s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť z uvedených dôvodov (bod 19 tohto odôvodnenia) podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

III.2 K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím dovolacieho súdu

21. Vo vzťahu k tvrdenej vade konania v zmysle § 420 písm. f) CSP z dôvodu arbitrárnosti, nedostatku odôvodnenia a neudržateľnosti skutkových a právnych záverov odvolacieho súdu najvyšší súd uviedol, že z rozhodnutí súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu vyplýva jasne, na akých skutkových a právnych dôvodoch svoje rozhodnutia založili, pričom nemožno konštatovať, že ich závery sú neodôvodnené alebo arbitrárne. Sťažovateľka v podanom dovolaní v podstate napáda správnosť skutkových aj právnych záverov súdov nižších stupňov. Samotný nesúhlas s rozhodnutím nezakladá

existenciu vady konania podľa § 420 písm. f) CSP, preto dovolanie v tejto časti nie je prípustné.

22. Z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci a tvrdeného odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu najvyšší súd uviedol, že dovolateľ nenamieta právnu stránku veci, ale spôsob, akým bola posudzovaná skutková stránka sporu, z čoho plynie, že dovoláciu otázku nenaformuloval správnym spôsobom. Navyše rozhodnutie sp. zn. 5 Cdo 196/2009 z 22. septembra 2009, od ktorého sa odvolací súd mal odkloniť, s prejednávanou vecou vôbec nesúvisí. Ďalej najvyšší súd poukázal na podstatu záverov súdov nižších inštancií, ktoré viedli k výsledku v neprospech sťažovateľky: *„S odkazom na právnu úpravu náhrady škody (že dôkazné bremeno v rozsahu preukázania porušenia právnej povinnosti, vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi konaním a následkom zaťažuje tú stranu sporu, ktorej tvrdenia majú byť preukázané), súd prvej inštancie konštatoval, že bolo práve na žalobcovi, aby preukázal zákonné predpoklady na náhradu škody. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, pričom dospel k zhodnému záveru, že v posudzovanom prípade (aj vzhľadom na obsah a charakter záväzkového vzťahu medzi stranami sporu) žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že mu škoda bola spôsobená porušením právnej povinnosti zo strany žalovaného.“*

23. Uvedené závery najvyššieho súdu sú podľa ústavného súdu udržateľné a nie sú spôsobilé negatívne zasiahnuť do základného práva sťažovateľky v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta z hľadiska arbitrárnosti a nedostatku odôvodnenia napadnutého rozhodnutia dovolacieho súdu. Záver najvyššieho súdu o neexistencii vady konania podľa § 420 písm. f) CSP je z hľadiska namietaného nevykonania dôkazu v prospech sťažovateľky po materiálnej stránke súladný s obsahom základného práva na súdnu ochranu poskytovanú v dovolacom konaní. Námietku opakovanú sťažovateľkou aj v ústavnej sťažnosti, že súdy v základnom konaní nevykonali navrhnutý dôkaz (výsluch svedka), ktorým sťažovateľka preukazovala dôvodnosť svojho nároku, súdy oboch inštancií posúdili so záverom, že by išlo o neúčelný a neefektívny postup, poukazujúc na už zistený skutkový stav veci. Z tohto dôvodu nejde

o opomenutie, resp. ignorovanie návrhov na vykonanie dokazovania v prospech sťažovateľky.

24. Z hľadiska formulácie odklonu od ustálenej praxe dovolacieho súdu poukázala sťažovateľka na rozhodnutie najvyššieho súdu, z ktorého odôvodnenia vyplynula povinnosť súdu na zistený skutkový stav aplikovať správnu právnu normu bez ohľadu na právne posúdenie predostreté žalobcom. Sťažovateľka v podanom dovolaní argumentovala, že uviedla rozhodné skutkové okolnosti, ktoré všeobecné súdy nevyhodnotili po právnej stránke správnym spôsobom. Ústavný súd udáva, že ak sťažovateľka namietala, že nesúhlasí s právnym posúdením veci samej, prevzala na seba povinnosť tvrdenia spočívajúcu v presnom vymedzení, v čom konkrétne vidí toto nesprávne právne posúdenie. Ak bola sťažovateľka toho názoru, že všeobecné súdy nesprávnym spôsobom vyhodnotili dôkaznú situáciu, keď uviedli, že sťažovateľka nepreukázala vznik zodpovednosti za škodu, ani v tomto ohľade nebolo možné uvažovať o nesprávnom právnom posúdení veci, ale o vyhodnocovaní zisteného skutkového stavu veci, čo potvrdzuje závery dovolacieho súdu.

25. Ústavný súd navyše konštatuje, že v podanej ústavnej sťažnosti nebolo jasne formulované, v čom má spočívať tvrdená arbitrárnosť napadnutých rozhodnutí. Sťažovateľka síce obsiahlym spôsobom, ale bez adekvátnej ústavnoprávnej argumentácie, poukázala na skutkové a právne posúdenie prejednáwanej veci všeobecnými súdmi, avšak iba so záverom, že je nesprávne a že sťažovateľka preukázala porušenie povinnosti zo strany žalovanej, čo viedlo k vzniku škody na strane sťažovateľky. Iba nesúhlas a kritika záverov všeobecných súdov bez relevantného zdôvodnenia nemôžu zakladať dôvodnosť revízie právoplatných rozhodnutí súdov nižších inštancií v rámci dovolacieho konania, ako aj konania o ústavnej sťažnosti.

26. Vo vzťahu k označenému základnému právu vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd uvádza, že sťažovateľka porušenie tohto článku namietala v kontexte s tvrdeným porušením už uvedených práv, s ktorým sa ústavný súd nestotožnil. Z tohto dôvodu nebolo možné uvažovať ani o následnom porušení základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

27. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

28. Na základe uvedeného ústavný súd musel ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím dovolacieho súdu odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú, keďže neidentifikoval žiadne porušenie sťažovateľkou označených práv.

29. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. novembra 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu